

Text č. 5 - De Cosmae Chronicis Boemorum – Ducis Bracizlai mors (1055)

Dux Bracizlaus, qui cum adjuvante Deo totam sibi subjugaverat Poloniam, proposuit invadere Pannoniam. Dum suum expectat exercitum, Hrudim in urbe acri pulsatur egritudine. Ut sensit egritudinem magnis magisque ingravescere et sui corporis vires evanescere, convocat eos, qui forte aderant, terre primates, quibus verbis talibus dixit:

"Quia me mea fata vocant et atra mors iam pre oculis volat, volo vobis assignare et vestre fidei commendare, qui post me debeat rem publicam gubernare. Sunt michi a Deo dati quinque nati, inter quos dividere regnum Boemie non videtur mihi esse utile, quia "omne regnum divisum desolabitur". Qua de re rogo vos per Dominum, quatinus inter meos natos sive nepotes semper major natu summum ius et solium obtineat in principatu omnesque fratres sui sive qui sunt orti herili de tribu, sint sub ejus dominatu."

Dixerat et inter astancium manus corporeos artus linquens petit ethera flatus eius IIII. id. Ianuarii.

dux, cis, m. – kníže
subjugo,are, avi, atum - podobit
Pannonia, ae, f. – Uhry
Hrudim – Chrudim
egritudo, inis, f. – nemoc, choroba
ingravesco, scere – zhoršovat se
quibus astantibus – kteří stáli kolem
assigno, as, are – přikázat
natus – filius
obtestor – zapřísahán
quatinus – aby
summum ius – nejvyšší moc
principatus,us, m. – knížectví
herilis, e – panovnický
artus, us, m. – úd
omne regnum divisum desolabitur -
- všechna rozdělená království jsou zpusťována

cum adjuvante Deo – s Boží pomocí
propono, is, ere – vyhlášovat, předsevzít
precedens suum – vytáhl napřed
urbs, urbis, f. – hrad
egritudine pulsari – být stížen chorobou
terre - terrae
for, fari, fatus sum – promluvit, pravit
rem publicam gubernare – vládnout zemi
qua de re - proto
sacramentum, i,n.- přísaha
major natu - nejstarší
solium,ii, n. - trůn
ortus, us, m. - původ
tribus, us, f. - rod
flatus, us, m. – dech, duch
IIII. id. Ianuarii – 10. ledna